

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompá Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre 10 korona.
Félévre 5 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A gömöri városok.

(G.) Kicsinyek, nyugalmasak.

Az életükben nem tobzódik az alkotó energia, a sorsuk nincs elválaszthatatlanul összekötve a haladás roham-lépésével, nem füstöli be a levegőjüket a kultúra szenes füstje, nem kiabál bennük a hivalgás, — csendes a sorsuk, lassan érik az idejük s tiszta a légkörük levegője.

Van bennük valami tipikus vonás, a külsejükön valami egyforma színezésű zománcz, a lüktető életükben valami harmónikus zsongás, az öt gömöri város strukturája, képe sokban hasonlít egymáshoz.

Bár mindegyiknek más a természeti képe, az egyik szaladó síkságon áll, a másik lágú hajlású hegyek ölében fekszik, a harmadiknál pedig verekedni kezdenek kopasz csúcsaink a lágynak látszó felhőkkel. . . .

Bár majdnem mindegyikben más nyelven és más színezésű nyelven szól a szó, mégis sokban egyformán megkálapáltak.

Hogy róluk írjak, az abban találja magyarázatát, hogy íróasztalomon hever egy szürke hirnek szánt téma: *a városok államsegélye megérkezett.*

A gondoskodó kormány segítségét felveszik a napokban a gömöri városok, Rimassombat 20500 koronát, Rozsnyó és Jolsva 14000—14000 koronát, Dobsina és Nagyrőcze 11000—11000 koronát.

Egy város pénzügyi életében, még akkor is, ha az a város kicsi lélekszű gömöri városka, nem nagyok ezek a számok. Még van a speciális rendeltetésük is s így nincs értelme annak, hogy ujjongó tollal konstataljam ezt a tényt.

De ha már tollhegyre került a gömöri városok anyagi szituációja, lehetetlen az aggodalom hangja nélkül írni erről s lehetetlen, hogy ne jusson az ember eszébe a Rimassombat 76% os pótdója s a katonai beszállások fedezetlen terhe; Nagyrőcze örökös sopánkodása a városi lét kötelező terhei miatt (50 % a pótdó) s legutóbb Dobsina város közgyűlésének tenorja, mely a felveendő 100000 koronás kölcsön kérdésénél lelt hangot s mely a gazdag város rendkívüli takarékosságát hangsúlyozta.

Szóval a gömöri városok anyagi ereje sovány és vérszegény. Nincsenek nagy emációi, melyek nyomán busás jövede-

lemre nyilna alkalom; nincsenek vállalkozásai s a városi lateiner osztály s az ezzel összefüggő kereskedelem csak a városok életét biztosíthatják, de ez az élet nem jelent sokkal többet a napról-napra való megélhetésnél.

De kell, hogy éljen és életre is keljen az a reménykedés, hogy a háboru okozta nagy gazdasági fellendülés és vállalkozási kedv nem fogja érintetlenül hagyni városainkat.

Mindegyiknek élén fiatal energia áll. Mindegyiknek életét fiatal gondolatokkal teli koponya irányítja, lehetetlen tehát, hogy a feltámadás s a nagy reneszánsz korszakában ne kapjanak a rohanó élet szekerére azok a városaink, melyek tradícióik révén azt meg is érdemlik.

Mert szép a felvidékiek, Krudy-romantikás, álmos városkák hangulatában élni, szép ápolni az álmódásokat, sétálni a tornyos és templomos piac koczakövezetén, megtárgyalni a helyi nagyságok és kicsiség apró ügyeit, a háborus gondokat élesíteni, a sóhajoknak utat csinálni — de a kultura levegőjében megfürdeni, a forratos világba belesodródni és ott virágzó életre találni: az sem utolsó élvezet.

Vörös-keresztes kitüntetések.

Az igazi érdem jutalma, az önfeláldozó fáradozás legmagasabb elismerése az a liszta, melyet alább közlünk, a mely a gömörmegyei vörös-keresztes kórházakban kiváló érdemeket szerzett egyének neveit tartalmazza.

Közismert tény az, hogy a háborus jótékonyági és humanitárius mozgalmakban Gömör az első helyen áll. A gömöri vörös-keresztes kórházak úgy berendezés mint vezetés tekintetében példaképpen állíthatók s impozáns adat a vármegye kultúrtörténetében az az esemény, hogy minden külső támogatás nélkül, a gömörmegyei közönség önerejéből és lelkes áldozatkészsége folytán 1800 ágy áll vármegyénkben a sebesült harcosok ápolása érdekében rendelkezésre.

A kitüntetések Kubinyi Géza vármegyénk főispánja személyesen hozta magával Budapestről, a közkórházi alkalmazottakét kivéve, mert azoknak kitüntetése már előbb megtörtént s arról annak idején be is számoltunk.

A közkórházi alkalmazottak is a jelen alkalommal érkezett többi kitüntetéssel együtt fogják megkapni a legmagasabb helyről jött elismerést.

Valamennyi kitüntetés *hadiékitményes*, tehát a háboru érdekében kifejtett önzetlen és lelkes munkálkodás ellenértéke.

A bronzdíszermeket kivéve csak a kitüntetésekéről szóló legmagasabb helyen kelt értesítést kapják kézhez a kitüntetett egyének, a díszermek külön lesznek beszerzendők.

A második osztályu tiszteletjelvényvel s a bronzdíszéremmel csinos és impozáns kiállításu oklevél is jár.

A Rimassombati Vörös-Kereszt kórház lelkes gárdájából kitüntetést kapnak a következők: Samarjay Jánosné elnöknő, Kubinyi Gézané, Lukács Gézané, Máriaassy Lászlóné alelnökök és Zehery István főorvos a második osztályu tiszteletjelvényt; dr. Krausz Gyuláné alelnöknő, Szakall Andrásné és Séder Ida önkéntes ápolónők, dr. Bleier Leo és dr. Fuchs Izsó orvosok és Gaál Emil gondnok az ezüst díszéremet.

A közkórházi alkalmazottak közül: dr. Mészó Miklós vármegyei főorvos, dr. Löcherer Tamás kórházi főorvos, dr. Kármán Aladár tb. kórházi főorvos a második osztályu tiszteletjelvényvel, Tibély László kórházi gondnok az ezüst díszéremmel és Konstancia ápoló nővér a bronz díszéremmel lettek kitüntetve.

A Rozsnyói Vörös-Kereszt egyleti kórháznál kitüntetést kaptak: Nagy Elemér elnök, id. Varga Józsefné alelnöknő, Nagy Elemérné az ápolónők vezetője, dr. Pósch Dezső főorvos és dr. Hajcsi Sándor orvos a második osztályu tiszteletjelvényt; dr. Heincz Hugó orvos és dr. Pósch Józsefné önkéntes ápolónő az ezüst díszéremet.

A rozsnyói Kósa-Schopper közkórháznál kitüntetve lettek, mint ezt már megírtuk; dr. Ruber József főorvos, dr. Auerbach Lajos alorvos a második osztályu tiszteletjelvényvel és Imelda nővér főnöknő, Nagy Pálné önkéntes ápolónő az ezüst díszéremmel.

A Jolsvai Vörös-Kereszt kórháznál Kuna Aurél elnök, Hering Samuné elnöknő, dr. Hensch Géza főorvos, dr. Székely Zsigmond főorvos a második osztályu tiszteletjelvényvel; Scholtz Margit önkéntes ápolónő, Miskey Károly tanár, Piacsek Rezsóné alelnöknő, Hering Hilda, Piacsek Vilma, Stripszky Dezsóné, özv. Fehér Károlyné önkéntes ápolónők, Juhász Zoltán tanár, Obrintán Lujza, özv. Csank Károlyné, Piacsek Irma, Czikora Piroska, Vashegyi Ida, özv. Vajda Pálné önkéntes ápolónők az ezüst díszjelvényvel.

A Dobsinai Vörös-Kereszt egyleti kórháznál ki lettek tüntetve: Hanvay Ede elnök, Lux Julia, Lux Simonné, Szoyka Mária, Sárkány Kálmánné, Hajts Jozefin, Litványni Anna, dr. Hanzély Lászlóné, Pour Ilonka, Pour Bella, Orosz Aranka, Jäger Emilia, Boldis Irma, dr. Langhoffer Lászlóné, özv. Fadrusz Jánosné, Szombathy Anna, Náray Irén, Hanvay Edéné önkéntes ápolónők, dr. Rozinger József és dr. Kellner Viktor orvosok és Hegedüs Zsigmond kórházvezető az ezüst díszéremmel.

A Helpai Vörös-Kereszt egyleti kórháznál: dr. Csiky Ferencz orvos a második osztályu tiszteletjelvényvel, Borbás Jánosné önkéntes ápolónő az ezüst díszéremmel.

A Vashegyi Főkegyeleti kórháznál: dr. Kresz Gyula orvos a második osztályu tiszteletjelvényvel, Wékiszály Mariska, Thury Margit, Thury

Jánosné, Liposits Tivadarné, Mánczos Józsefné, Mánczos Lenke, Kres Margit, Mánczos Margit és dr. Kres Gyuláné önkéntes ápolónők az ezüst díszéremmel lettek kitüntetve.

A *Tornaljai Vörös-Keresztes* kórháznál: báró Hámos Lászlóné elnöknő és dr. Gaál Gusztáv a második osztályu tiszteletjelvénynyel.

A *Putnoki kórháznál*: Palecskó Lajosné elnöknő, Krakszner Emma és Szűcs Jolán önkéntes ápolónők az ezüst, Petyár Józsefné ápolónő pedig a bronz díszéremmel lett kitüntetve.

A *Csetneki Vörös-Keresztes* kórháznál: dr. Ney Lipót orvos, Sárkány Károlyné kórházvezető, Kirinyi Béláné és Stripszky Margit önkéntes ápolónők az ezüst, Polgár Kató fehérenemű kezelőnő a bronz díszéremmel,

a *Krasznahorkaváraljai* kórházban: Hercz Lajos elnök, Kubinyi József gondnok, Soltész Mária önkéntes ápolónő az ezüst díszéremmel,

a *Pelsőci kórházban*: dr. Gescheit József orvos,

a *Dernői kórházban*: dr. Vajner Károly orvos és

a *Nagyszabosi kórházban* dr. Drachsler Adolf orvos az ezüst díszéremmel lettek kitüntetve.

*

A Vöröskereszt-egylet elnöksége díszközgyűlésre hívta össze folyó hó 6-án délután 4 órára a vármegyeház kistermébe a tagokat, hogy a leérkezett kitüntetések az elnöklő főispán átadja.

A köztudatban él, hogy a Vöröskereszt-egylet áldásos működése a véres háboru egyik legjelentősebb, legbecsesebb tényezőjét képezi, mely nélkül nem tehetnénk semmit, s jól mondja egyik jeles íróársunk, hogy „míg az anyagi javak, a pénz, az embertömeg, a kitartás a háboru továbbfolytatásának eszközei, addig a Vöröskereszt-egyletnek az ember szeretet jegyében folytatott csendes, de új életet keltő tevékenysége maga a kiengesztelő béke, pajzs a háboru fegyvereivel szemben...”

És mert ezt tudjuk mindnyájan, méltán adunk hálás elismeréssel a vöröskereszt-egylet keretében ideális lélekkel, önmegtartózkodással és fáradhatatlanul működő vezetőségnek, kezelő orvosi gárdának, ápoló személyzetnek, irodai alkalmazottaknak s örömmel siettünk a díszközgyűlésre, melyen ott láttuk *Kubinyi Géza* főispán és *Samarjay Jánosné* elnökökön kívül a vezetőség tagjait, *Lukács Géza* alispánt, dr. *Kovács László* polgármestert, *Széman Endre* prépostot, dr. *Fornet Gyula* vármegyei főjegyzőt stb. stb. közéletünk több kiváló tagját s díszes hölgykoszorút.

Kubinyi Géza elnöklő főispán üdvözölve a megjelenteket, a közgyűlést megnyitotta, s bejelenti, hogy előterjesztésére Ferencz Szalvátor főherceg, mint az Osztrák-Magyar Monarchia Vörös-Kereszt Egyletének védnökhelyettese, ő Felsője által reáruházott jogainál fogva kitüntette azokat, kik a nehéz időkben nemcsak a haza iránti köteleességüknek tettek eleget, de emberbaráti szeretettel, kiváló buzgósággal végeztek elismerésre méltó munkát a vörös-kereszt egyletben és közkórházakban.

Mindenki tudja, hogy elsősorban kiemelendő az a páratlanul önfeláldozó, önzetlen és a vörös-kereszt egylet minden részletében nélkülözhetlenné vált munkásság, melyet *Samarjay Jánosné* elnöknő végez s melynek némi elismerésül az elnöknő a II-ik osztályu hadiékítményes Vörös-kereszt díszjelvénynyel tüntetett ki. Átadja az okmányt s őt szívből üdvözölve, kéri továbbra is az egyszerűtetet és buzgóságot az egyesület és a szenvedők részére.

Samarjay Jánosné elnöknő hálás szívvél köszöni a kitüntetést. Kötelességét teljesítette — ugymond — mely hálát nem igényel, mert hiszen a kétségbeesettekben a hitet felébreszteni, a szenvedők fájdalomát enyhíteni, a harctéren benuit hőseket megvigasztalni, emberbaráti kötelesség. A vörös-kereszt egylet nemcsak célja is ez s nem lehet felemelőbb érzés, mint az, mely ezen cél tudatos és készséges szolgálata nyomán fakad. — A Vöröskereszt-egylet keretében mindenki, aki a nehéz idők súlyos feladataiból ki akarja venni részét, megtalálhatja munkakörét s jóleső érzéssel mondja, hogy azt az eredményt, mit eddig sikerült felmutatni, csakis úgy lehetett elérni, hogy a munkára vállalkozók igyekeztek feladataikat buzgón, egyszerűzetettel és lelkesedéssel végezni. — Ezeknek mond ez alkalommal is hálás köszöne-

tet, s szerényen elhárítva magáról az érdemet, a nyert kitüntetéssel is a rimaszombati választmányt tekinti kitüntetettnek. Igéri, hogy ezután is töle telhetően, minden igyekezettel fogja szolgálni és előmozdítani a vörös-kereszt egylet érdekeit.

Ezután sorra következtek: *Máriássy Lászlóné* alelnöknő, *Kubinyi Gézáné* alelnöknő s a jolsvai Vöröskereszt fiók díszelnöke, *Lukács Gézáné* alelnöknő, dr. *Mesko* Miklós megyei főorvos, dr. *Löcherer Tamás* közkórházi igazgató-főorvos, dr. *Kármán Aladár* közkórházi tb. igazg.-főorvos, dr. *Zehery István* Vöröskereszt kórházi főorvos, *Szakall Andrásné*, dr. *Krausz Gyuláné*, dr. *Bleier Leó*, dr. *Fuchs Izsó*, *Gaál Emil*, *Séder Ida*, *Tibély László* és a közkórházi Konstancia irgalmasrendű ápoló nővér, kinek a bronz érmet *Samarjay Jánosné* elnöknő feltűzte.

A kitüntetést a jelen volt hölgyek meleg szavakkal köszönték meg s még *Lukács Géza* alispán emelt szót a szép ünnepély hatása alatt, elismerő és meleg szavakkal emelve ki a főispánnak a felterjesztések alkalmával tanúsított kiválóan tapintatos és helyes eljárását akkor, mikor a Vöröskereszt munkára vállalkozott önként jelentkezőknek elsőbbséget adott a hivatásos ápolókkal szemben. De különös melegséggel és őszinte elismeréssel méltatta *Samarjay Jánosné* elnöknő működését is, mert köztudomásu, hogy az ő kiváló egyéniségének, bámulatraméltó munkaszeretetének és buzgóságának köszönhető a kórház mintaszerű vezetése és jelenlegi nivóra emelése. Nemcsak áldozatkészségről van szó, de másfélvezes eredményekben gazdag, — nem szalmatűz fellobbanó lángjának heve által, hanem lankadatlan türelem és belső lelki sugalmazás által irányított munkásságáról tudunk mindannyian és hasztalan igyekszik elhárítani személyéről az elnöknő a kitüntetést, mert ez igenis elsősorban az ő értékes munkásságát és személyét illeti meg.

Élénk tetszés és helyeslés kísérte az alispán szép szavait, melyek után az elnök a díszközgyűlést berekesztette.

Itt említjük meg, hogy *Jolsván* folyó hó 20-án adja át a kitüntetések *Kubinyi Géza* főispán s a többi helyeken is, *Rozsnyón*, *Tornalján* stb. személyesen fogja azokat átadni.

Világháboru.

Ha a karácsony előtt megindult újabb orosz-offenzívától eltekintünk, az összes többi harctereken a várakozás álláspontján vannak a hadviselő felek. Ugy érzik, hogy valaminek történnie kell nemsokára, ami újabb fordulatot ad a másfél év óta folyó világháborunak.

Az orosz harctérről hoznak most a jelentések legtöbb ujságot, de ott is a mi jelentéseink, mert mintha a mi seregeinket pécézték volna ki az oroszok: azokat támadják, míg a németeknek többnyire békét hagynak.

Talán abban a hitben vannak az oroszok, hogy mi valahová más frontra vitünk csapatokat és meggyöngítettük a velük szembenállókat. Erről akarnak talán most meggyőződni az egymást erő rohamok folytán.

De meglehet az is, hogy Románia előtt akarnak erejükkel és harcra készségeikkel tüntetni és ezért áldozzák föl azokat a csapatokat, a melyeket állítólag Bulgária ellen gyűjtöttek.

Nagyon heves támadásokat intéztek és intéznek még most is Kelet-Galicziában és a besszarábiai határon. Többsoros ismételt rohamokban támadnak csapatainkra. Előbb a Strypa táján *Burkanov* és *Buzac* mellett pazarolták az orosz vért és életet, most újabbán Besszarábia határán *Toporoutz* és *Rarancze* vidékén folytatják kétségbeesett rohamaikat. De hogy milyen kevés sikerrel, az kitűnik abból, hogy sehol sem tudták visszaso-

ritani a mieinket, ezek keményen tartják magukat és nagy veszteségeket okoznak az ellenségnek, a melynek egy-egy zászló aljából több helyen alig maradt 100—200 ember. A halottak retentő tömege hever drótakadályaink előtt és ezrével fogságba kerülnek az oroszok.

Az Ikva mellett és Volhynia más vidékein is próbálkoznak néha. Így a Styr mellett *Cartoryjsk* táján, de nem sok sikerrel.

Az orosz jelentésekből értesülünk, hogy *Dünaburg* körül is folynak néha kisebb harcok. Így *Bersemündénél* és *Jakobstadt* mellett, valamint a *Drivsvjati* tó nevét is emlegetik, de ott sem koszorúzza babér az orosz hadsereg fejét.

A montenegrói harcvonal is egészen elcsendesedett mostanában. Napok óta alig jött jelentés valami csekély mozgolódásról.

Legujabban azonban ismét megindult a harc 2 oldalról is, most már a cattarói öböl felől is ágyuharcok kezdődtek a *Lovesen* hegy ellen.

Az olasz harctér azonban a hét közepe óta ismét élénkíteni kezd a ködös idő megváltozásával és a látási viszonyok javulásával, — mint a jelentés mondja. A tengermelléki részen tűzérési harcok fejlődtek, továbbá a *Monte san Michele* és a *Krn* vidéken.

A nyugati, francia harctérről igen kevés mozgolódás híre érkezik. Egyes elszigetelt előtörések és aknaharcok mutatkoznak, valamint repülőgépek bombavetései, pl. újabbán a németek *Calaisra* dobtak bombákat.

A Földközi tengeren a tengeralattjárók működése meglehetősen erőse. Sok hajót süllyesztenek el. Legujabban a *Persia* nevű hajó elsüllyedése vert föl nagyobb hullámokat, mert e miatt — mint mondják — *Wilson* amerikai köztársasági elnök is félbeszakította nászutazását, miután állítólag amerikai polgárok is voltak az elsüllyedtek között.

A török harcterekről kevés hír érkezik. *Szedil Bahrnál* a múlt héten voltak harcok, de elcsendesedtek. *Mezopotamiából* most nem jön újabb hír. *Egyiptom* nyugati oldalán a szenusszi arabok nyomultak előre, a keleti oldalról, a *Sinai* félsziget felől készülődések híre érkezik rendes török csapatok részéről s valószínűleg németek is lesznek közöttük, mert a mezopotamiai török seregről is ez a hír járja.

Az oroszok a Bulgária ellen gyűjtött sereg egy részét mi ellenünk hozták, a másik részét állítólag *Perzsiába* küldték, hogy onnan a mezopotamiai török seregek ellen operálhassanak.

A közérdeklődés előterén most mégis *Szaloniki* és *Görögország* áll, mert ott hetek óta farkasszemet néznek seregeink az entente seregeivel. Újabbán a francziák és angolok *Szalonikiban* úgy rendezkedtek be, mintha az övék volna és ebben a görög városban elfogatták az osztrák-magyar, német, bolgár és török konzult, valamint ezer embert a mi és szövetséges államaink alattvalóiból.

A nemzetközi jognak, sőt a nemzetközi becsületnek ez a flagrális megsértése nagyon élessé tette a helyzetet. Ellenünk a tehetetlen düh kitörésének látszik az egész, de *Görögország* jogait súlyosan

megsértették, mikor vendégeit az ő területén elfogatták.

Görögország igyekszik a háborút körüljárni, de helyzete igen nehéz. Mégis megtette és megteszi a korrekt lépéseket, hogy a sérelmeket reperálhassa.

Mi pedig — mint kormányunk elnöke az országgyűlés színe előtt nyilatkozott — készek vagyunk arra, hogy Görögországot hathatósan támogassuk saját szuverenitásának megvédésében.

Innen azért, ha a dolog másként nem fordul, igen heves harcok várhatók.

A falusi utakról.

— Közigazgatási hatóságaink szives figyelmébe. —

A magyar közigazgatási hatóságoknak elvitatlanul érdemeik vannak nemcsak a belső csend és rend fentartása, hanem a kultúra vívmányainak terjesztése és erősítése körül is. Városaink fejlettsége, rendezettsége és építészeti szépségei rendszerint a közigazgatási hatóságok izlésének, erélyének és tevékenységének tükröi. Ezért, ha szép várost látunk, melyben a pedáns rend és fénylő tisztaság mellett gondozott utakat, szép tereket és művészi stílusú épületeket látunk, a város polgárságának fejlett izlése mellett a közigazgatási hatóság erélyét és széperélyét is dicsérjük és magasztaljuk.

A vármegyei közigazgatási hatóságokra vár nemcsak a város, hanem a falu kulturájának fejlesztése is. — A dühöngő világháború már régóta ráirányította az ország kulturájának vezetőit a falura, a falvakban rejlő őserőkre, az országgyűlés gerinczére: a népre. Belátták a vezetők, hogy a faluval törődni, foglalkozni országos érdek és kötelesség, mert nemcsak a nép érdemli meg, hogy a kultúra vívmányait a falvakba is bevezessék, hanem az ország kulturális színvonalának emelése is azt sürgeti, hogy a falu kiemelkedjék a sárból és mocsárból.

A kulturának egyik vívmánya a jó út is. De — térdalomban — e tekintetben sok falu oly messze esik a kulturától, mint Makó Jeruzsálemtől. Csak Balogvölgyünk néhány faluját említem fel: p. o. Zádorháza, Balogiványi, Czákó, Zsíp, Dútháza, Rakottvás, Uzapanyt. Ezen községek a megyei uttól körülbelül 1 km. távolságra vannak és mégis a beléjük vezető közlekedési utak és utcáik őszi, téli és a tavaszi sár-idején a feneketlen sár miatt járhatatlanok, szinte vértanúság ezen községekben sáros időben közlekedni. E borzasztó állapot megszüntetése a vármegyei hatóságok erélyére vár. A lelkes, jegyző és tanító e tekintetben tehetetlenek; szavuk, kérelmük, intelmük csak falra hányt borsó. A szerencsétlen nép inkább jár tengelyig sárban, inkább agyonra gyötri állatait és önmagát, minthogy a megyei utig eső egy km.-nyi utat kiépítené. Három vagy négy év alatt pompásan kiépíthetné, ha évenként legalább egy-két szekér követ hozna minden lakos a rettenetes utakra. De nem hoz, mert a közmunkától, a közös erővel megvalósítható jótól irtózik.

Ezért a falura szorult intelligencia — tehetetlensége érzetében — a vármegyei közigazgatási hatóságok erélyére néz reménykedő szívet. Várjuk és kérjük, hogy nevezett hatóságok siessenek a falu kulturáltságán segíteni. — Rendeljék el keményen, hogy a világháború befejezése után a falvak utcái, terei és a töltésig vezető közlekedési utak kikövezendők; a kikövezés és jókarban tartás a falvak lakosságának kötelessége, mert az utadóból minden nem telhetik. Hatóságilag állapíttassék meg az is, hogy a munkából mire mennyi esik.

Ha közigazgatási hatóságaink nem lépnek fel erélyesen, akkor lemondhatunk minden reményről; akkor a második ezer esztendő is sárban, mocsárban, fertőben és piszokban fogja találni a vasutaktól távolos falvakat. Ez pedig sem a közigazgatási hatóságokra, sem az ország kulturájára nem kívánatos.

Zajló László, zsípi ref. lelkész.

Előfizetési felhívás.

A „Gömör-Kishont“ várm. közlöny **harminczhetedik** évfolyamába lépett 1916. jan. hó elsején.

Sem hangzatos frázisokra, sem öndicséretre nincs szükségünk, mert hiszen ez ugyanis hiába való akkor, mikor csakis az olvasóközönség józan, komoly ítéletéről lehet szó.

A lap közel négy évtizedes múltja mindennél beszédesebben igazolja azt, hogy a vármegye széles köreiből igyekezett a közélet ez organuma komolyságával és mindig tárgyilagos irányával a megfelelő magaslatra emelkedni. Igyekeztünk hü képet adni az eseményekről s a köz- és társadalmi élet terén nyugodt hangon bírálatot gyakorolni; nem egyszer egy-egy életrevaló s a gyakorlati megvalósításnál tényleg helyesnek bizonyult eszme felvetésével irányítóként a köz javára működni.

Régi jelszavunk a közérdeknek becsületes, önzetlen munkálása, s emellett ezután is hiven kitartunk; mert egyedül ez az ut bizonyult minden tekintetben helyesnek, ez vonzza körünkbe a munkatársak készséges gárdáját s lapunk barátainak és előfizetőinek számát csakis ez az irány gyarapíthatja!

Felhívjuk tehát lapunk barátait, hogy az év végén lejárt előfizetésüket megújítani sziveskedjenek, nehogy aztán a lap expedíciójában zavarok forduljanak elő.

Azokat pedig, kik előfizetői kötelezettségeiknek nem tettek eleget, kérjük, hogy hátralékaikat haladéktalanul sziveskedjenek beküldeni, mert ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük.

Előfizetési árak: Egész évre . 10 korona.

„ „ Fél évre . . . 5 korona.

A kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok.

Forgácsoknak való témák gyakran uszkálnak a levegőben s észreveszi őket nemcsak az, aki írja, hanem a többi emberék is és megfogják: „ nagyszerű, írja meg kérem szerkesztő ur! ” Az ember megígéri, feljegyzi, megrostálja, megfésüli és ad hozzá egy izelítőt.

*

Szifka Bözsi. Ösmerős a név régen vagy sohasem látott olvasóm?! . . . Nos, ez a Bözsi egy elesett tornaljai hősnék szöke vagy barna kis árvája, aki a „Kis Jézuskához“ levelel fordult s a levelet a tornaljai postahivatal „Az Est“-nek küldte el. „Az Est“ megírta, és Szifka Bözsi december 29 én megköszönte „Az Est“ nek és az ismeretlen hítevőknek a bőséges Jézuskát. — Tulajdonképpen dörmögni kellene a tollamnak a tornaljai postahivatalra, mely elfelejtkezett arról, hogy abban a hegyes megyében is élnek lapok s azok épen oly összeköttetést tartanak tenn a kis Jézuskával, mint a ürge „Az Est“ — azt még sem haragszom. Szifka Bözsi — a Kis Jézuska — „Az Est“: olyan bájos, megható karácsonyi mese, hogy a lélek örülni kezd, hogy Gömörnek is van köze a kis életméséhez!

*

Ez egy fantasztikus mese lesz. Sokkal reálisabb, mint az előbbi.

Egy fűszerkereskedésben békésen és meleg szeretetben éltek egymás között az árúk és élelmiszerek.

Szerették, becsülték egymást és érezték, hogy a háború mily felette becesség tette ritka személyüket.

Egy szép sötét este, mikor az utolsó katona is megvette ötért a lekvárját s az éjszaka nyugalma kezdett ur lenni a fűszerüzletnek nevezett kínésbányában, halk rezignációval megszólalt a petróleum:

— Kedves cimborák, én elhagylak benneteket!

Nehezet sóhajtott a történetesen ott lévő hatóságai liszt, megrökönyödve vette a hirt a görcsökben szenvedő citrom, sőt az édes kis szalónczukrok is pityeregni kezdtek. És faggatni kezdték a jó öreg petróleumot, hogy

mi indította erre a szomorú lépésre, mire a jóságos folyadék halkán így válaszolt:

— Maximálnak. És így követnem kell többi társam példáját, eltűnök a forgalomból.

És eltűnt. A búcsúestén ott volt a liszt, a citrom, a szalónczukor, sőt egy beavatott élelmiszert szerint a nem épen ritka vendég: egy eleven betörő is.

*

Jaj, hogy sápadoztak vasárnap a mozi-ban a gyengén megkonstruált idegekkel rendelkező asszonyok!

Az Asta szeme belefurakodott a lelkekbe és megremegtette a kicsi vibráló idégeket!

Akkor azt hittem, hogy tekintve a kép rendkívüli markáns voltát, nincs tovább és be kell érünk hét darab filmmel. — De tekintettel arra, hogy a csütörtöki mozi-plakát szerint csak hat kép van a műsoron, ugylátszik valami törvényszerűség van abban, hogy ha olyan időszak következik be, mikor üres a nézőtér, akkor tíz kép járja, de a teli háznak hat is elég!

Megjegyzem, hogy ezt egy szenvedélyes moziimádó kedvéért írtam ide, nekem a mozi melegeben a hat kép is elég, hiszen hat szünetben gyönyörködhetem abban, hogy az örökké álló ventilátor árnya olyan a vásznon, mint egy libegő biplán.

*

Ujév napján este két rimaszombati orvos megy az utcán.

Az egyik: — No, milyen volt az ujévi aratásod? . . .

A másik: — Hadd el! Szeretnék — barátom egy pár helyen „lefeledni!“

Az „egyik“-nek nevezett ur értelmetlenül bámul, a másik elmondja:

— Tudod, egy fővárosi családnál ujév napján elhívták egyszer a házi orvost, hogy a német kisasszony beteg. Vizsgálja az orvos a szöke hajú német lányt, semmi bajt sem talál. Kiküldi hát a háziakat a szobából s úgy kérdi meg, hogy mi baja van tulajdonképpen. — Nincsen nekem semmi más bajom — mondja a bonn — csak az, hogy három év óta nem kaptam egy krajczár fizetést sem, hát én most innen addig fel nem kelek, míg ki nem dobnak, de akkor reményem, ki is fizetnek. — Ugy — mondotta mosolyogva a házi doktor és levetette a kabátját — akkor én is lefeledek . . .

*

Ujév napja volt. Mindig tudtam, hogy az ujév meglepetéseket tartogat az ember számára.

Az idején napját azzal a meglepetéssel szerű impresszióval zártam le, hogy az évforduló alkalmával mindenkiben dühöngeni kezd az udvariasság.

A kéményseprő ott termelt nálam, de mikor a kéményem égett, akkor nem tudtam megtalálni; az újsághordó pontosan bedugja az ajtó hasadékán a lapot, máskor körülkiabálja a házat s csak mikor mindenkivel végzett, jutok eszébe én; a szemetes jámboran áll a ház előtt, máskor csenget egyet és megy tovább; a szállító kocsis mosolyogva köszönt, máskor egy kilométerre szórja le a szemem a fatartótól és képzeljék ez az udvariasság annyira rám ragadt, hogy este véletlenül a házikabátom lelógó rojtjára léptem s mosolyogva odaszóltam hozzá: „ pardon ”

Milyen is az ember! A különbség az egészben csak az, hogy a rojt smuczig volt, nem honorálta az udvariasságom!

*

Mára elég volt!

Glin.

Elmaradt ujévi tisztelgés. A béke-idők megszokott ünnepei a dúló háborúk közepette ez idén sok helyen elmaradtak. Vármegyénk főispánja, *Kubinyi Géza* hivatalosan távol lévén az ujév napján, *Lukács Géza* alispán pedig meghülés következtében gyöngéledett s szokásos ujévi hivatalos tisztelgések ez idén elmaradtak.

Ujév a városnál. Rimaszombat r. t. város tisztikara ujév első napján testületileg jelent meg dr. *Kovács László* polgármesternél. Az üdvözlő beszédet *Perecz Samu* városi jog-

ügyi tanácsos tartotta, meleg szavakkal emlékeztetvén meg arról a szinte emberfeletti munkáról, ami a polgármesternek a katonaságnak két ízben való itt tartózkodása folytán különösen a hadi segélyezési és élelmezési ügyeknek személyesen való elintézéséből vállaira nehezedett. — Dr. Kovács László hosszabb beszédben köszöntö meg a tisztviselői kar részéről megnyilatkozott lelkes ovációit. Vázolta az elmúlt nehéz háborus évben a tisztviselői kar által kifejtett munka nagyságát s reá mutatott arra, hogy a városnál, a rendőrséget is beleszámítva, az adóhivatali, árvaszéki és kihágási ügyeken felül 14708 közigazgatási ügydarab dolgoztatott fel, ami a megfogyatkozott létszámú tisztikar elismerésre méltó buzgalmát dicséri.

Szent beszédek. Az elmúlt ünnepek alatt a református templomban az egyház főpapja: *Czinke István* esperes lelkész tartotta a szent beszédeket. Óév estéjén magasan szárnyaló imában mondott hálát a magyarok Istenének nemzeti ügyünk, hősi hadseregünk fényes diadalaiért. Újév délelőttjén szorongó szívvel állapította meg annak a vallásos és jótékonyági buzgóságnak fokozatos hanyatlását, mely tavaly a vész óráiban országszerte felángolt. A magyar anyákhoz fordult élő hittel, lobogó lelkesedéssel, akik egyedül vezethetik gyermekeiket, a jövő nemzedéket vissza Istenhez: a templomokba s nevelhetik haza- és emberszeretetre, melylyel győznünk kell s ellenséges foglyainknak immár a szívét is foglyul ejtettük.

Képviselőnk bevonulása. *Farkas Zoltán*, kerületünk népszerű és tevékeny országgyűlési képviselője, folyó hó 10-én vonul be a budapesti 1. honvédhuszár ezredbe mint önként jelentkező s rövid időn belül a harcztérre megy. A képviselőt mindannyiunk őszinte szerencsekívánata kíséri a harcztérre!

Új közigazgató kinevezése. Az igazságügyminiszter a dr. *Kubinyi János* nagyrőcei kir. közigazgató elhunytával megüresedett állásra dr. *Fabinyi Leó* kolozsvári kir. közigazgatói helyettest nevezte ki.

Vizsgálóbíróhelyettes kirendelése. Az igazságügyminiszter *Gazda Pál* helybeli kir. törvényszéki bírót a kir. törvényszék területén működő vizsgálóbíró állandó helyettesül újra kinevezte.

Katonai előléptetések. Az újév több helyen kedves meglepetéssel és örömmel járt, amennyiben katonai előléptetések hírt hozta. *Lukács Géza* vármegyénk alispánját és családját mindjárt kettős öröm érte, amennyiben az alispán két derék tisztjelölt fia: a 6-ik tábori taraczkézrednél szolgáló *Béla* és a 3-ik honvédtüzérezredhez beosztott *Endre* hadnagygyá lett előléptetve.

Ugyancsak hadnagygyá léptetett elő társas életünknek két kedvelt derék fia: *Farkas Zoltán* orsz. képviselőnk tisztjelölt fia: az 5-ik honvédhuszárezredhez beosztott *Farkas Zoltán* és a 6-ik honvédhuszárezrednél szolgálatot tevő *Stech Géza*. — Az 5-ik cs. és kir. gyalogezrednél szolgálatot tevő *Helvey J.* és a garami származású *Suha Jenő* 16. honvédgyalogezredbeli tisztjelölt szintén hadnagygyá lépett elő.

Kitüntetések. A király megparancsolta, hogy a vármegyénkbeli hanvai *Hanvay László* 9-ik huszárezredbeli századosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legfelsőbb dicsérő elismerése újból tudtul adassék.

Ugyancsak legfelsőbb dicsérő elismeréssel lett kitüntetve a városunkbeli származású dr. *Perecz Barna* 26. cs. és kir. gyalogezredbe beosztott segédorvos, ki a háboru kezdete óta az északi harcztéren tesz szolgálatot.

A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a megyénkbeli fáji *Fáy László* 11. honvédezredbeli tart. hadnagynak a legfelsőbb dicsérő elismerés újból tudtára adassék.

Sulán Géza IV. kerületbeli csendőrmester az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a bronz vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Igazságügyi áthelyezések. Dr. *Kovácsy Pál* nagyrőcei kir. járásbírói jegyzőt az igazságügyminiszter a szombathelyi kir. törvényszékhez helyezte át. *Grotter Mihály* nagyrőcei kir. járásbírói irnok pedig a kiskunhalasi kir. járásbíróshoz lett áthelyezve.

Hadnagyi kinevezés. Ő Felsége *Tóthy János* 8-ik honvédhuszárezredbeli zászlóst, az ezüst vitézségi érem tulajdonosát, özv. dr. *Tóthy Jánosné* megyénkbeli járásorvos özvegyének fiát hadnagygyá nevezte ki.

Szabó József Kozma. Rimaszombat város polgárságának egyik érdemes, köztisztletben állott, puritán jellemű, munkás tagja — hosszú időn keresztül vezető férfia: *Szabó József*, kit a felesége neve után megkülönböztetésül *Kozma* melléknévvel ruháztak fel, hunyt el városunkban folyó hó 7-én hosszas betegség után 86 éves korában. Egy érdemes, szakadatlanul munkában eltöltött élet nyert befejezést mintegy három hónapig tartó végelgyöngülés után. Sokat fáradozott, a közérdeket is lelkesen, buzgósággal szolgálta, s valósággal prototipusa volt a becsületesen gondolkodó szerény polgárnak, ki megbecsüli az embereket, kora reggeltől késő estig dolgozik, e mellett szorgalmasan eljár gyűlésekre, templomba, egyházi ügyek intézéséből is kiveszi részét. Még néhány hónap előtt el nem mulasztott egy gyűlést sem, s ha polgártársai valamelyes hasznos alkotás érdekében mozgalmat indítottak, ő készségesen állott a támogatók sorába. — Élete folyása változatos volt s munkásságának és szerény jó modorának megvolt az eredménye, mert a társadalom tisztelétét és becsülését vívta ki magának s mindentéle bizottságokba beválasztották, mindenütt megbecsülték, szerették őt. — Eredetileg timáripáros volt, majd a városnál gazdasági tanácsos lett; ezen állástól megválva a gömörmezei nép és iparbankhoz mint pénztáros került, s itt 10 évnél hosszabb időt töltött, majd nyugalomba vonult, s ezt a nyugalmat arra használta fel, hogy földjeit, kertjét gondozta, s fáradhatatlanul edzett karokkal dolgozott. — A református egyháznak negyedszázadon át egyfolytában volt gondnoka. — A rimaszombati általános ipartestületnek alakításában mint első elnök vett részt s az ő vezetésével létesült az általános temetkezési egyesület is, melynek szintén hosszú időn át elnöke volt. Az iparosok nyugdíjintézményének megalakításában is tevékeny részt vett. — A polgári olvasókör megalakításában szintén részt vett s a tisztikarban többször találkozunk nevével; mindvégig részt vett a választmányban. A városi képviselőtestületnek s a megyei törvényhatóságnak választott tagja volt. Akár a köztéren, akár társadalmi uton a polgárságot képviselni kellett, a képviselőre kiválasztottak vagy kijelöltek között ott találtuk őt. A számadás vizsgálatot vagy egyéb városi megbízatást mindig legnagyobb készséggel végezte. — Most már megpihen a munkás élet után s a város őszinte kegyelettel fogja a nagy idők tanujának emlékét megőrizni. — Halálát két fia: *Szabó József* hentes és *Szabó László* miskolci telekkönyvvezető és *Varga Istvánné* s kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma, vasárnap délután lesz.

Halálozások. A megye uri köreiben szelvényben ismert udvardi és kosuti *Kossuth József* volt ügyvéd és csizi birtokos december hó 29-én 68 éves korában, boldog házassága 41-ik évében Csizben hosszas betegeskedés után elhunyt. Nemesak széleskörű, kiterjedt rokonság, de nagyszámú ismerősei és jóbarátai gyászolják az elhunytat, ki a régi idők egyik rokonszenves, tipikus alakja volt. Özvegyén szül. *Czibur Márián* kívül gyermekei: *Sándor* Béláné *Kossuth Lujza*, *Szalai* Antalné *Kossuth Jolán* családjukkal együtt siratják a megboldogultat, kinek hült tetemeit december 31-én Csizben nagy részvét mellett helyeztek örök nyugalomra.

A rozsnyói származású dr. *Lissauer Adolf* népfelkeltő főorvos a sajóközécei kőszénbányák orvosa, ki Kassán a helyőrségi kórházban tett szolgálatot, folyó hó 3-án orvosi hivatása teljesítése közben összeesett és meghalt agyszélhűdés következtében. 43 éves volt s 16 év óta nős. Özvegye, édes anyja, testvérei és rokonai gyászolják az elhunytat, kinek hült tetemeit Rozsnyóra szállították s ott folyó hó 8-án nagy részvét mellett temették el.

Az itteni polgári leányiskolánál működött *Kern Rezsóné* sz. *Bibó Erzsébet* ismét gyász sujtotta le, amennyiben édes anyja: özv. *Bibó Lajosné* szül. *Székely Katalin* f. hó 3-án Hódmezővásárhelyen elhunyt. Temetése 5-ikén ment

végbe nagy részvét mellett. Három gyermeke: *Böske*, *Dezsó* és *Lajos* családjával gyászolja.

Lipták László, a mikolcsányi ágost. evangélikus iskola 8 évig volt há tanítója, hónapokig tartó betegeskedés után, december 31-én 27 éves korában édes anyja karjai között elhunyt. Édes anyja féltő gondnal nevelte szép reményekre jogosító egyetlen fiát és ő egymásután váltotta be a hozzá fűzött szép reményeket. — Választott pályáját hivatásszerűen töltötte be s rövid idő alatt is szép eredményeket mutatott fel. Nagy érdeme van abban, hogy gyülekezete korszerű, új iskolát építtetett, amelybe azonban ő már betegen tért vissza a 16. honvédgyalogezred kötelékéből, ahová ő is a mozgósítás kezdetén bevonult, ahol aztán a testébe belopódzott kór miatt szabadságot tartott. Három éves házasságából egy 2 éves kedves leánykája maradt. — Temetése január 3-án d. u. hiveinek, tisztelőinek nagy részvéte mellett ment végbe. *Koporsója* felett a nagyrőcei ev. a. esperes halatta a vigasztalás kenetteljes ígéit.

Katonák esküje. A városunkban állomásozó cs. és kir. 80. gyalogezred menetzászlóalja *Rimamásfalán* tette le a tisztikar előtt a hivatalos esküt s folyó hó 8-án reggel 6 órakor zeneszó mellett vonult fel az Erzsébet térre, hol a parancsnokló őrnagy szemlét tartott a kitérőn felszerelt zászlóalj felett, majd lelkesítő, buzdító beszédet intézett hozzájuk s 7 óra tájban a zászlóalj vig zeneszó mellett vonult el a parancsnok előtt.

A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 10-én, hétfőn délelőtt 10 órakor rendes havi ülését tartja.

Nyugdíj értekezlet. A helybeli ipartestületi nyugdíjgyesület tisztviselőkara és előkészítő bizottsága ma, vasárnap d. e. 11 órakor a polgári olvasóköri értekezletet tart.

Gömöri művészek kiállítása. A Szent György czéh magyar amatőrök és gyűjtők egyesülete, melynek tekintélyes számu tagja van vármegyénk uri társadalmában is, a folyó január hóban helyiségeiben (Budapest VIII. Üllői ut 14) a rozsnyói *Tichy Gyula* és *Tichy Kálmán* festőművészek és grafikusok műveiből kollektív kiállítást rendez. — A két modern felfogású, talentumos gömöri festőművésznek — akik egyes alkotásaikkal már több fővárosi tárlaton szerepeltek — ez lesz az első kollektív kiállítása.

Elhunyt katona. Az itteni 80. sz. cs. és kir. gyalogezred *Kristóf Ignác* 26 éves katonája december 30-án elhunyt. Folyó hó 1-én katonai pompával temették a közokórház hullaházából.

Előléptetés a postán. A helybeli posta- és távirtdahivatal egyik kiválóan szorgalmas és buzgó tisztviselőjét: *Jaross György* posta- és távirtdai segéd tisztet a m. kir. posta, távirtda- és távbeszélő vezérigazgatója segédellenőrré nevezte ki. Az érdeme szerint előléptetett tisztviselő a közönséggel szemben mindig előkezeny s előléptetése széles körökben kelt őszinte örömet.

A vármegyei és városi tisztviselők drágasági pótléka. Megérkezett a vármegyéhez és a városokhoz a belügyminiszter rendelete, mely szerint a törvényhatósági és városi tisztviselők illetményeik után 20% drágasági pótlékot kapnak. E pótlékot városokban a közgyűlés határozza meg s határozata fölterjesztendő a belügyminiszterhez, aki az összeget folyósítja. Addig azonban, míg a miniszteri intézkedés megtörténik, a városok az évi költ ségvetés terhére előlegezhetik az összeget. A vármegyében az alispán állapítja meg a drágasági pótlék igényjogosultságát s az ő utalványozása folytán nyer kifizetést.

Megégett gyermek. *Guszonán Ferenczi* József 3 éves kis gyermek ruhája december 28-án véletlenül lángot fogott s szegény gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy azokba belehalt. December 30-án boncoltatta fel a rimaszombati kir. járásbíróshoz a kis gyermek hulláját s a vizsgálat elrendeltetett a szülők ellen.

Városi virilisek Rozsnyón és Dobsinán. A városi virilisták névsora Rozsnyón és Dobsinán megállapítást nyert s ezek szerint Rozsnyón a legtöbb adótfizető sipeki *Balás Lajos* 10419 koronával, — Dobsinán dr. *Kellner Viktor*.

Andrássy Dénes gróf hagyatéka.

A nagy emberbarát, az életében és családjában áldásosan jótékony *Andrássy Dénes* grófnak hagyatékából végrendelete értelmében közművelődési, hazafias és emberbaráti célokra a következő alapítványokat rendeli a hagyatékot tárgyaló bíróság 1913. február 26-tól lejárt kamataival nyomban kifizetni. U. m.

I. Gömörvármegyei közművelődési egyletnek $\frac{10}{200}$ rész 211,262 80 K.

II. Zemplénvármegyei közművelődési egyletnek $\frac{10}{200}$ rész 211,262 80 K.

III. Magyar Tudományos Akadémiának $\frac{10}{200}$ rész 211,262 80 K.

IV. Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társ. $\frac{20}{200}$ rész 422,525 60 K.

V. Zemplén-, Gömör-, Abaujvármegyékbeli tanítóknak Kassán létesítendő internátusra $\frac{20}{200}$ rész 422,525 60 K.

VI. Tíz rendbeli humánus intézmények egyenlő $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{10}$ részesedéssel (a 63378 K. 84 f.) a) Budapesti vakokat gyámolító e. b) Bpesti mentő e. c) Bpesti orsz. rabsegélyző e. d) Orsz. állatvédő e. e) Orsz. Hirlapíró segélyző e. f) Ujhelyi, *rosnyói, rimaszombati*, kassai általános jótékony *nőegyleteknek*, Bpesti Természettudomány Társ. $\frac{30}{200}$ rész 633,786 40 K. Összesen: 2.112,628 00 K. — A számok tömkelegéből álló komoly bírói döntés olyan mint valóságos simphonai. Alkalmas ez nemcsak nemes gondolatok és érzések felkeltésére, hanem jövőnkbe vetett hitünk, reményünk, elhatározásunk jótékony irányítására is. Gömörvármegye három czímen, 1. 5. 6. tételeknél van érdekelve. Az alapítványi tőke (az V. t. $\frac{1}{3}$ -val) 478,868 K 34 fillér, mi is lejárt kamatával felül meghaladja a félmilliót. E vagyon, mely oly célok szükségleteire érkezett közénk, melyeknek ekkorig nem volt fedezetük, oly hatalmas eszköz lesz, melylyel a jól dotált intézmények fenntartása és fejlesztése sikeresen és áldásosan lesz eszközölhető.

Hadifoglyoknak szóló pénz-átutalásokat teljes biztonsággal továbbit a

5—10 **RIMASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR.**

Búcsú. Jó embereimnek, barátainak s mindazon igen tisztelt vevőimnek, kik több évig Rimaszombatban fennálló üzletemben vásárlásaikkal támogatni szívesek voltak, Miskolcra való távozásom alkalmából — mivel mindenkítől külön-külön el nem búcsúzhattam — ez uton mondok búcsú Istenhozzádot és kérem tartsanak meg továbbra is jó emlékezetükben.

Rimaszombat, 1916. január 8.

Friedmann Zsigmond,

a miskolczi „Grand“-szálloda bérlelője.

Sebesültek érkezése. A Vöröskereszt-egylet helybeli kisegítő kórházába folyó hó 4 én ismét 80 harcztéri sebesült és beteg érkezett Miskolcra, kik érkezésük után nyomban leg gondosabb kezelés és ápolás alá vétettek. A kórház beteglétszáma most állandóan megközelelt az ötszázat.

Felmentettek behívása. Úgy értesültünk, hogy a felmentett tartalékosokat, póttartalékosokat, a mennyiben a harminczkettedik évet még nem töltötték be, legnagyobb részt be fogják hívni. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy az idősebb korosztályokhoz tartozó a népfőlkölői pótszemléken alkalmasoknak talált népfőlkölők közül közérdekből való nélkülözhetetlenség czímen igen soknak felmentését kérték. A honvédelmi miniszterium figyelemre keltte az ajánlásra jogosult közigazgatási hatóságokat, hogy a nélkülözhetetlenek felmentésénél az idősebbek fognak először előnyben részesülni. Ennek az elvnek megvalósításaképpen történik most meg az egyes felmentettek behívása. A közhivatalok, pénzügyintézetek, a hadsereggel szerződéses szállítói viszonyban álló vállalatok, amennyiben újabb besorozott, idősebb korosztályu alkalmazottaik fölmentését kérik, fiatalabb korosztályu fölmentett alkalmazottaikról le kell mondaniok. Értesültünk arról is, hogy a honvédelmi miniszter kontingentálta a vidéki pénzügyintézetknél a felmentettek számát. A legnagyobb vidéki pénzügyintézetknél 4, a középponyvoknál 3, a kisebbeknél 2 tisztviselő lehet fölmentve.

Katonák karácsonya.

A tornaljai Vöröskereszt-egyesületi kisegítő kórházban ápoló katonák karácsonyfájára adakoztak 40 koronát: báró Hámos Lászlóné, dr. Hámos László. — 30 koronát: Tornallyay Zoltán. — 20 koronát: Hevessy László, Szent-Ivány Józsefné, Litl Károly százados. — 10 koronát: Hevessy Bertalan, dr. Radvánszky Györgyné, dr. Radvánszky György, Szent-Ivány József, Tornaljai bank r. t., Tornaljai takarékpénztár, Urszinyi Zsigmond. — 5 koronát: dr. Ferderber Jakab, dr. Gaál Gusztáv, Gyógyszertár, Pazár Andor, Rothman Ignác, Rozsnyói takarékpénztár tornaljai fióktelepe, Székely Sándor. — 3 koronát: Balázs Jenő. — 2 koronát: Glüeksthal József, Groszmann Ignác, Klein Samu, Reichmann Ignác. — 1 kor. 20 fillért: Atlasz Zsuzsanna. — 1 koronát: Blechner Mór, Borzi Árpádné, öz. Csenthe Pálné, Dezső Miklós, Fischer Miksáné, Groszmann N., Heiblumné, Heiblum Adolf, Halász Jánosné, Koreny Mária, Nagy László, Tyukodi Józsefné, Kövér Imre, Singer testvérek, Selymes N., Veisz Gábor, Seixty Ödön, Braun Samu, Klein Fábán, Reinitz Mór, Rosenberg József, Rosenberg Lipót, öz. Rosenberg Mártonné, Rothmann N., Selymes Mór, öz. Ungár Gézáné, Spitzer Jakab, Takács Lajos, Kövér Mária. — 60 fillért: Bassa István. — 50 fillért: Czókoly József, Kövér Józsefné, Deutsch Vilmosné. — 40 fillért: Szabó István, N. N., Szász Albert, Sebők Lajosné, Bódi János, Basa János. — 20 fillért: Balázs István, Borzi János, Borzi Jánosné, öz. Basa Józsefné, Bodon Gyuláné, Csák József, Fridmann Lajos, Galkó András, Iván Lászlóné, Iván András, Irlin József, Krokovai Pál, Krokovai László, Krokovai Lászlóné, Mogyoródi György, N. N., N. N., Lóska Jánosné, N. N., Simon Jánosné, Weisz József. Összesen: 324 korona 90 fillér.

A tornaljai kórház vezetősége.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a jóbarátainknak és ömerőseinknek, kik mély gyászunkat és fájdalmukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, úgy magam, mint az egész család nevében ez uton is köszönetet mondok.

Rimabánya, 1916. január 8.

Öz. Kolbenheyer Lajosné.

Baleset a gyárban. A pelsőezi papír-és cellulose gyárban 1915. július 21-én Brezina János munkás a légtoronyban dolgozott s a felvonó készüléken felszállított anyag kikapásához fogott. A felvonó készüléket Tomi Zajda Mária — bár ehhez nem volt joga — működésbe hozta és Grich János, kinek gondjára volt bízva, felügyelet nélkül hagyta s a mozgó felvonókészülékbe beleesett Brezina és sérüléseket szenvedett. Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt állott december 22-én a helybeli kir. törvényszék előtt Grich János és Tomi Zajda Mária s a bíróság dr. *Mészáros* István kir. főügyész helyettes vádbeszéde után előbbit 14 napi fogházra és 10 kor. pénzbírságra, utóbbit nyolcz napi fogházra és 10 kor. pénzbírságra ítélte jogerősen.

Nyugtázás. A háboruban feldult tűzhe-lyeket újrafelépítő országos bizottság 2226. sz. alatt hálás köszönettel nyugtázza lapunk utján a városi tanács által hozzáküldött 10 koronát.

Ujévi üdvözet megváltása. Dr. *Bleier* Leó és neje ujévi üdvözet megváltása czímen 4 koronát küldött felerészben a nyomorék gyermekek otthona, felerészben a Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegylete javára. Az összeg vételét lapunk utján köszönettel nyugtázzák.

Sebesültek támogatása. A Vöröskereszt-egyletnek a sebesült és beteg katonáknak *Pitta* Lipótné 30 drb, *Marton* Istvánné 15 drb zsebkendőt küldött. Itt említjük meg, hogy dr. *Zatureczky* helybeli ügyvéd neje Brünben járt s az ott levő magyar sebesültek részére sok magyar újságot és magyar könyveket küldött és rövid ottlétekor a magyar sebesülteket felkereste, velük beszélgetett s dohánynyal és cigarettával kedveskedett nekik. Hasonló nemes munkát végez Berlin és Potsdam kórházaiban, az általunk jól ösmert és általánosan tisztelt *Feketéné-Otte* Hedvig, volt polg. iskolai igazgatónő. — Stuttgartból írja *Ürküll* Luiza grófnő, hogy ott is voltak magyar sebesültek, ezek is kiváló ápolásban és különös figyelemben részesültek még az udvar részéről is.

Teaestély Tiszolczon. Szép és kedves dolog, ha a testvérek békés egyetértésben élnek s szeretik egymást, tartják az irás. S ha van nemzet e földön, a melynek ezt vezérelvéül kellene választania, úgy bizonynyára a magyar az, melynek dicsfénytől övedzett zászlóin ott kellene diszelegnie e jelmondatnak! Igen, hiszen még nem is oly rég e bus sóhaj hangzott el nemzetünk egyik legnagyobbjának ajkairól: „Oly kevesen vagyunk magyarok, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene bocsátanunk!” Ma már ugyan a magyarság tért nyert és bódított mindenfele, ma már a magyar fegyverek dicsőségét zengi az egész objektív világ s szilárdabb, szélesebb alapra van fektetve nemzetünk jövője, de épen azért s kivált ezen oknál fogva kellene, hogy mindnyájunk kebelét áthassa, betöltse a szoros testvéri összetartozandóság érzete, ma kellene, hogy kezet-kézbe fogva haladjunk egyesült erővel előre! — A Tiszolczi Magyar Kaszinó is a testvériség jegyében született, meleg, szerető keblére zárt mindenkit mindenkoron, aki csak magyarnak vallotta magát, nem kérdve tőle soha rangját, születését. Ezért tudta nagyfontosságú nemzeti misszióját szépen betölteni s ezért tudja szép, nemes hivatását betölteni ma is. — Kedves, családias jellegű összejövetelnek volt e kaszinó a színhelye Szilveszter estéjén is, amikor is helyiségeiben szép számmal jelentek meg azok, akiknek azt az idejük s körülményeik megengedték, hogy kellemesen illatozó, párolgó tea s kedvesen hangzó baráti szó mellett bevárják az új jövevényt, az újév hajnalhasadását. — Beköszöntött az ujesztendő első percze s az egybegyűltek ajkáról felhangzott a nemzet imája s szállt fel a fohász az egék urához, kérve őt, hogy adjon a magyarnak boldog, vig, békés esztendőt. — De nemcsak a szórakozni vágyás hozta össze Tiszolcz magyarságának nagy részét az óév ez utolsó estéjén, hanem azon nemes czél is, hogy áldozatát bemutassa a jótékony oltárán a harcztéren megvakult hőseinkért. — Hogy ez estély anyagi sikere biztosítva legyen, azért a következők juttatták részben természetbeni, részben pénzbeli adományaikat az elnökség kezeihez: Grünmann Ármán 5 kg. koczakaczkrot, Szántó Sándorné ostyát, pogácsát, Kohn Albertné süteményt, citromot, teát, Istváni Gyuláné kétféle édes süteményt, Plachta Albert pogácsát s egy üveg cognacot, Buck Sámuel egy üveg cognacot, Freimann Henrik 1 doboz teasüteményt és teát, Basilidesz Jánosné pogácsát, Kohn Márk egy üveg rumot, Kriska János és Klein Géza 1—1 üveg rumot, Wilhelmb Edéné, Basilides János 10—10 K át, Kamm Ede 5 K át, Szmidá András 4 K át, Mitz Andorné, Müller Mór, Rácz Endre 2—2 K-át juttattak a jótékony czélra. — A dicsőretre méltó összetartás s a nemes áldozatkészség tették lehetővé, hogy a jelzett czélra mintegy 70 K-át fog beküldhetni egyletünk. — Fogadják ugy e nemesszivü adakozók az elnökség s általa a kaszinó hálás köszönetét, valamint Grünmann Aranka, Karsai Miklós, György Endre és Karsai Zoltán is, akik 1—1 sikerült műszámmal szórakoztatták az egybegyűlt közönséget s tették kellemessé az estét.

Pályázat. A nagyrőcei kir. járásbírósnál betöltésre váró és a szabályszerű illetményekkel egybekötött irnoki állásra pályázatot nyit a kir. törvényszék elnöke. — A pályázati kérvényeket az ügyviteli szabályok 5. § értelmében kell szerkeszteni, fölszerelni és benyújtani. — A pályázat határideje 4 hét attól a naptól számítva, amikor ez a kihirdetés a „Budapesti Közlöny“-ben harmadszor megjelent.

Mükedvelő előadás Rimakokován. A rimakokovai mükedvelő fiatalság december hó 26 án igen szépen sikerült mükedvelői előadást rendezett a vak katonák javára. Három egyfelvonásos vigjáték s három magánjelenet került színre, melyeknek szereplői: *Banczik* Izabella, *Hello* Irén, *Holko* Mariska, *Jerem* Ida, *Jerem* Mariska, *Micske* Ella, *Neumann* Elluska, *Reinitz* Ilonka, *Wachott* Olga, *Banczik* Aladár és *Banczik* Oszkár mindnyájan kitettek magukért s a színre hozott darabok előadásában igazán kiváló készséggel és igyekezettel szerepeltek. — A mükedvelői előadás a vak katonák részére tisztán 315 korona 24 fillért jövedelmezett.

Tompa Mihály levelei. Közeledvén Tompa Mihály születésének 100-dik, halálának 50-dik évfordulója, a Kisfaludi Társaság elhatározta nagy fia leveleinek kiadását. Ezek közzétételével kíván áldozni a regés magyar föld, a regélő magyar nép és a mesészerű szenvedések között is egy szebb jövőben élő hittel bizó magyar lélek bibliás költője kegyeletes emlékének.

Mivel alulírottat bizta meg a Kisfaludi Társaság a levelek összegyűjtésével és sajtó alá rendezésével, bizalommal fordulok minden intelligens magyar emberhez, aki Tompa eredeti levelének, vagy akár a legjelentéktelenebbnek tetsző kéziratának is birtokában van, azt eredetiben vagy betű szerint hű másolatban hozzam juttatni — ; s aki ilyenekről tud, erről alulírottat mielőbb értesíteni szíveskedjék.

E közlés, ez értesítés a Tompa emlékének nyújtandó legszebb áldozat s egyben hazafias kultúr-kötelesség.

Az eredeti leveleket, kéziratokat és a Tompára vonatkozó emlék tárgyakat a Gömörmegyei Múzeum Tompa-Szobájában őrizzük nemzeti közkiésként, a beküldő letétjeként, melyet akár a beküldő, akár jogtudója bármikor visszakérhet.

Rimaszombat, 1915. december 9.

Wallentinyi Dezső dr., főgimn. tanár.

Nyugtázás. A rimaszombati „Koronás Segélyző Társaság” köszönettel nyugtázza a következő szíves adományokat: Krausz D. Dezsőné adománya a vak katonák részére 23 kor. Galambos Józsefné adománya a sebesült katonák karácsonyfájára 1 kor. Kohn Bertalané a katonák karácsonyfájára 3 koronát.

Ujévi üdvözlések megváltása. A helybeli Vörös-Kereszt Egyesület céljaira ujévi üdvözlések czimén a következő adományok folytak be: Weizer Károlyné Rimarához 2 K, özv. Albertka Károlyné Rimarához 2 K, Blum Rezső Pelsőcz 50 K. A kegyes adományozóknak ez uton mond köszönetet az *Elnökség.*

Barilla János rimarához plébános ujévi üdvözlés megváltása czimén a háboruban megvált katonák javára 2 koronát küldött hozzánk. Rendelítési helyére juttattuk.

Gömörmegyei muzeumi letét. Néhai Jacsó Pál volt 1848—49-ik honvéd egyleti jegyző örökösei által Abonyi Pál egyleti elnök úrnak beküldött, és általa a múzeumnak letétbe átengedett Gömörkishontvármegyei 1848—49. Honvédségjegyző Eylet iratait letétbe helyeztetek. És pedig: 1. Jegyzőkönyv. 2. Évi mérleg-kimutatások. 3. Segélyezett nyugták. 4. Honvédigazolási könyv. 5. Az igazolt Gömörmegyei honvédek névsora és rangja. 6. Honvédegyleti pecsétnyomó. Mindezekért fogadják hálás köszönetünket az *igazgatóság.*

Lisztet és sertéshúst a posta csak Magyarország területén belül továbbít. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi miniszter buza, rozs, árpa, tengeri és rizslisztnek, valamint mindennemű szalonnának, hájnak, zsirnak és sertéshusnak postai csomagokban bármely a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyre való szállítását és ehez képest ily tartalmu csomagoknak a postára feladását további rendelkezésig tiltotta.

Köszönetnyilvánítás. Rimaszombat és Vidéke jótékony nőgyesületének Heksch Bertalan kereskedő *ujévi naptár megváltásul* 25 koronát adott. — Hálás köszönettel nyugtázza az *elnökség.*

Ujévi naptár megváltásul Heksch Bertalan kereskedő a *Vöröskereszt-egyesület* céljaira 25 koronát, ujévi üdvözlés megváltásul Frits Ferencz Rimaszécs 2 koronát adott. — Hálás köszönetet mond érte az *elnökség.*

Tömeges falopások a Garamon. Garamszécs vidékén úgy az uradalmi, mint a magán erdőkben annyira elszaporodtak a farkasok, hogy az erdővéd személyzet a falopások megakadályozására teljesen képtelen s így a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága erélyes intézkedéseket helyezett folyamatba s hasonló eljárás végett megkereste Zólyomvármegye gazdasági bizottságát is.

Apolló-Színház. Vízkereszt napján: est-törtökön s előzőleg január 1. és 2-án, szombaton és vasárnap állandóan nagy volt az érdeklődés a mozi előadások iránt. Minden előadás zsufolt ház mellett ment s a közönségnek kellemes szórakozásban volt része, mert a bemutatott filmek egytől-egyig érdekesítők és szépek voltak. Nagy falragaszok hirdették már előre az „Alagut” című nagy sláger darab megérkezését s szombaton és vasárnap alkalma nyílik a publikumnak a mozi-téren nagy szenzációt keltett filmben gyönyörködni. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a mai vasárnapon előre biztosítsa a helyet, mert bizonyára nagy lesz a zsufoltság.

Katonai felszerelési cikkek szállítása. A miskolci keresk. és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a cs. és kir. hadügyminisztérium polgári ruhák, téli fehéreműek, faczipők stb. szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok a cs. és kir. hadügyminisztérium 13. osztályához Wien, azonnal benyújtandók.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Putnok községben az 1916. évi január 6. ára eső sertésfelhajtással egybekötött hetivásárt ez évben kivételesen január hó 5. én, a június hó 1. ére eső május hó 31. én, a június hó 22. ére eső június hó 21. én, a június hó 29. ére eső június hó 28. án, a szeptember hó 28. ára eső szeptember hó 27. én, az október hó 12. ére eső október hó 11. én, az október hó 19. ére eső október hó 18. án tartsák meg.

Szerkesztői üzenet.

F. O. Nagyon kö zönjük a küldött tudósítást Sajnos — felsőbb hatalmak közbelépése folytán — nem adhatuk ki.

K. L. Érthetetlen; csak nem képzelte, hogy mi is felülünk.

P. R. Üdvözlés. Köszönjük a szíves megemlékezést.

N. G. Kassa. Most nem ejthettük sorát, de legközelebb hozzuk.

Babérlevelek. Sorra kerül, csak türelem.

TANULÓ.

Egy ügyes fiu, esetleg leány tanulóul felvétetik

Szoyka Pál üzletében.

Elárusítónő.

Egy jó háztól való leány, ki már több évig volt hasznos alkalmazásban, bármilyen **kereskedői üzletbe** mint elárusítónői minőségbe azonnal belépni hajlandó. **Czim:** a kiadóhivatalban. 2—3

Konzervgyár keres

Munkavezetőt vagy olyan szakmunkást — nő is lehet — ki gyümölcs- gyártásában teljesen jártas. — Ajánlatok

Schwarz Ignác Debreczen, Szepességi-utca 49. alá kéretnek.

Azonnali belépésre

keresünk hadmentes

kertész-segédet

ki a melegágyi és a konyhakertészetben jártas.

Hungária Gözmalom R.-T.

Putnok.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad
a kiadóhivatal
Tompá-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

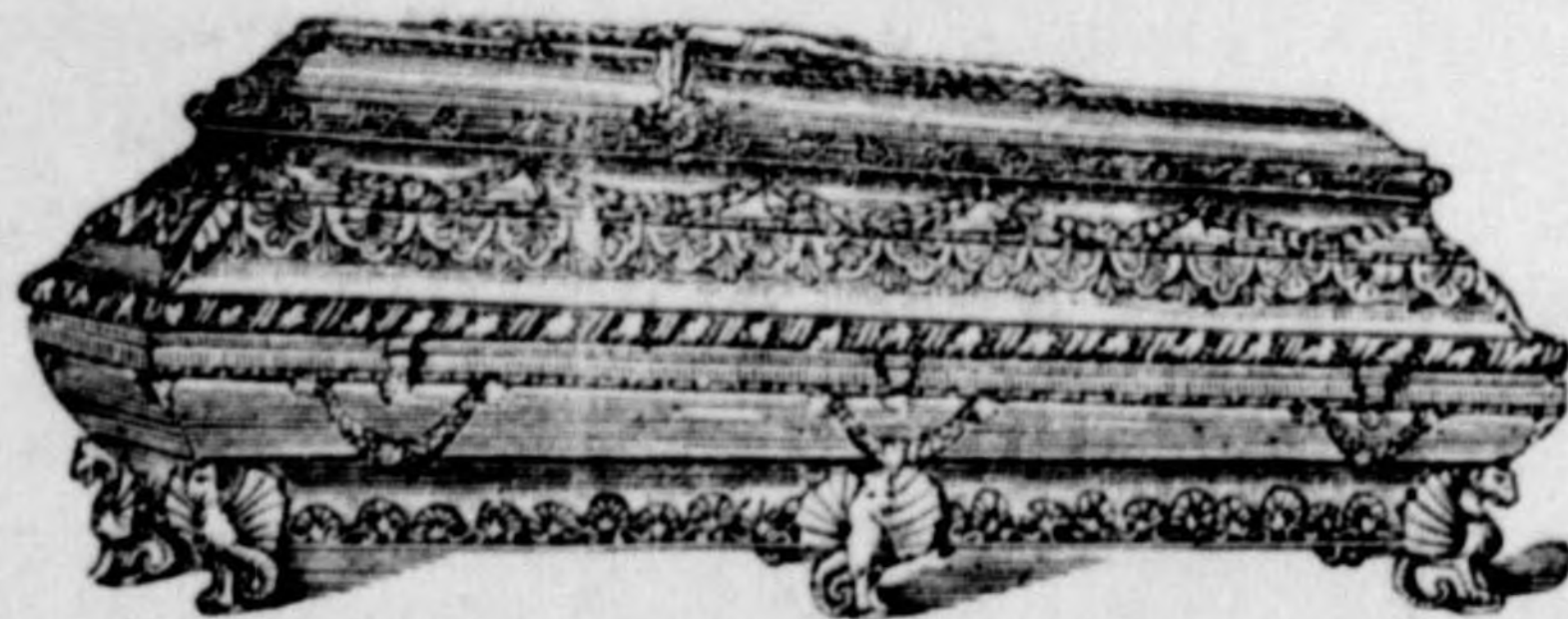
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

5—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„ZSUFFA“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **érecz- és fakoporsókból**, valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, mi nélkül azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönb a temetésekkel járó összes teendőket, hulla

szállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.